

ΥΠΟΜΝΗΜΑ

Ι. ΔΙΑΠΡΑΓΜΑΤΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΤΙΤΛΩΝ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΥ

Μια συναλλαγή επί τίτλων του Ελληνικού Δημοσίου περιλαμβάνει δύο διακριτά στάδια: τη ‘διαπραγμάτευση’ (κοινώς τη συμφωνία αγοράς/πώλησης των τίτλων) και το ‘διακανονισμό’ (δηλ. την απόδοση τίτλων έναντι χρηματικών ποσών μεταξύ των συμβαλλομένων μερών).

1. Διαπραγμάτευση Τίτλων

Η **διαπραγμάτευση** τίτλων του Ελληνικού Δημοσίου διεξάγεται είτε σε οργανωμένες αγορές, όπως είναι στην Ελλάδα η Ηλεκτρονική Δευτερογενής Αγορά Τίτλων (εφεξής: **ΗΔΑΤ**), είτε σε εναλλακτικές πλατφόρμες διαπραγμάτευσης στο εξωτερικό, είτε εξω-χρηματιστηριακά (Over The Counter) στην Ελλάδα και στο εξωτερικό.

Η λειτουργία της ΗΔΑΤ διέπεται από τον Κανονισμό της, σύμφωνα με το άρθρο 43, παρ. 1, εδάφ. (ζ) του ν. 3606/2007.¹ Διαχειριστής της ΗΔΑΤ είναι η Τράπεζα της Ελλάδος (ΤτΕ). Τον **έλεγχο** της εύρυθμης λειτουργίας της ΗΔΑΤ έχει η δεκαμελής Επιτροπή Εποπτείας και Ελέγχου των Βασικών Διαπραγματευτών Αγοράς, στην οποία εκπροσωπούνται οι βασικοί διαπραγματευτές (3 μέλη), οι μη βασικοί διαπραγματευτές (1), η Ελληνική Ένωση Τραπεζών (1), το Ελληνικό Δημόσιο (3) και η Τράπεζα της Ελλάδος (2). Η εποπτεία της ΗΔΑΤ ασκείται από την Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς, από την οποία έχει αδειοδοτηθεί.² Σημειώνεται επί πλέον, ότι σύμφωνα με την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα, η οποία επιβλέπει τα συστήματα υποδομών των αγορών στη ζώνη του Ευρώ, η ΗΔΑΤ εγγυάται τη διαφάνεια των συναλλαγών³.

2. Διακανονισμός Συναλλαγών

Ο **διακανονισμός συναλλαγών επί τίτλων του Ελληνικού Δημοσίου** στην Ελλάδα, σύμφωνα με τα όσα αναφέρονται κατωτέρω (Κεφάλαιο ΙΙ), πραγματοποιείται μέσω του **Συστήματος Παρακολούθησης Συναλλαγών επί Τίτλων με Λογιστική Μορφή (“BOGS”, εφεξής: Σύστημα Άυλων Τίτλων)**, διαχειριστής του οποίου είναι επίσης η Τράπεζα της Ελλάδος. Συμμετέχοντες φορείς στο Σύστημα Άυλων Τίτλων είναι φυσικά ή νομικά πρόσωπα, όπως ορίζονται στο Άρθρο 3 του Κανονισμού του Συστήματος.⁴ Το Σύστημα Άυλων Τίτλων, το οποίο λειτουργεί σε συνεχή χρόνο (real time), αξιολογείται από την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα⁵ ως απολύτως συμβατό με τις υψηλές προδιαγραφές που θέτει το Ευρωσύστημα για τον διακανονισμό πράξεων νομισματικής πολιτικής και έχει **αποκλειστικά και μόνο την ευθύνη για τον ορθό διακανονισμό** των συναλλαγών που έχουν προκύψει από τη διαπραγμάτευση τίτλων του Ελληνικού Δημοσίου, χωρίς τη δυνατότητα να παρεμβαίνει στους όρους της συμφωνίας αγοράς/πώλησης των τίτλων.

¹ http://www.bankofgreece.gr/BoGDocuments/HDAT_Regulation.pdf

² Απόφαση Δ.Σ. της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς 1/507/2009.

³ Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα, Blue Book 2007, σελ. 177, <http://www.ecb.int/pub/pdf/other/ecbbbluebook200708en.pdf>

⁴ http://www.bankofgreece.gr/BoGDocuments/System_RegulationEL.pdf

⁵ Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα, Blue Book, 2007, σελ. 165, 176-177 (<http://www.ecb.int/pub/pdf/other/ecbbbluebook200708en.pdf>)

II. ΣΥΝΑΛΛΑΓΕΣ ΕΠΙ ΤΙΤΛΩΝ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΥ

Στο Σύστημα Άυλων Τίτλων εμφανίζονται προς διακανονισμό:

- συναλλαγές που καταρτίζονται στην ΗΔΑΤ,
- συναλλαγές μεταξύ θεματοφυλάκων εγκατεστημένων στην Ελλάδα, οι οποίες καταρτίζονται εξωχρηματοστηριακά, ή σε άλλες πλατφόρμες διαπραγμάτευσης

Όσες συναλλαγές καταρτίζονται στο εξωτερικό μεταξύ θεματοφυλάκων εγκατεστημένων στο εξωτερικό και οι συναλλαγές επί παραγώγων που συνδέονται με ελληνικά ομόλογα (π.χ. Credit Default Swaps ή 'CDS') δεν διακανονίζονται στο Σύστημα Άυλων Τίτλων. **Επίσης, μια συναλλαγή μεταξύ δύο αντισυμβαλλομένων που έχουν κοινό θεματοφύλακα, δεν θα εμφανιστεί στο Σύστημα Άυλων Τίτλων προς διακανονισμό, εφόσον δεν μεταβάλλει τελικά το λογαριασμό του θεματοφύλακα.**⁶ Οι συναλλαγές επί τίτλων του Ελληνικού Δημοσίου που καταρτίζονται στην ΗΔΑΤ καθημερινά αντιπροσωπεύουν το 5% έως 10% περίπου του συνόλου των συναλλαγών επί τίτλων του Ελληνικού Δημοσίου οι οποίες εμφανίζονται προς διακανονισμό στο Σύστημα Άυλων Τίτλων.

Αξία Διακανονισμού Τίτλων του Ελληνικού Δημοσίου στο Σύστημα Αύλων Τίτλων (εκ. ευρώ, σε μηνιαία βάση, 2009-2010)

	Συνολική Αξία Διακανονισμού στο Σύστημα Άυλων Τίτλων[1]	Αξία Διακανονισμού πράξεων που καταρτίστηκαν στην ΗΔΑΤ	Ποσοστό (%) που καταρτίστηκε στην ΗΔΑΤ
ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ 2009	247.474	8.145	3,3
ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ	275.442	13.495	4,9
ΜΑΡΤΙΟΣ	260.096	14.689	5,6
ΑΠΡΙΛΙΟΣ	269.159	11.717	4,4
ΜΑΪΟΣ	330.589	18.922	5,7
ΙΟΥΝΙΟΣ	402.910	28.794	7,1
ΙΟΥΛΙΟΣ	359.959	18.509	5,1
ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ	319.400	26.943	8,4
ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ	348.490	57.011	16,4
ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ	386.186	55.842	14,5
ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ	463.648	57.676	12,4
ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ	389.132	21.386	5,5
ΣΥΝΟΛΟ 2009	4.052.483	333.129	8,2
ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ 2010	287.275	17.366	6,0
ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ	335.797	17.779	5,3
ΜΑΡΤΙΟΣ	353.809	30.955	8,7
ΣΥΝΟΛΟ (Α' τριμήνου 2010)	976.881	66.099	6,8

Πηγή: Σύστημα Παρακολούθησης Συναλλαγών επί Τίτλων με Λογιστική Μορφή, Τράπεζα της Ελλάδος, Απρίλιος 2010

⁶ Πρόκειται περί «εσωτερικοποιημένων συναλλαγών», σύμφωνα με το άρθρο 2, παρ. 4 του Νόμου 3606/2007, ο οποίος ενσωματώνει την Κοινοτική Οδηγία 2004/39, γνωστή με το ακρωνύμιο «MiFID» (Markets in Financial Instruments Directive).

Θα πρέπει να επισημανθεί εν προκειμένω ότι το μεγαλύτερο ποσοστό των συναλλαγών επί τίτλων του Ελληνικού Δημοσίου καταρτίζεται και διακανονίζεται στο εξωτερικό (π.χ. στα αποθετήρια Euroclear, Clearstream κλπ) και όχι στην Ελλάδα (στην ΗΔΑΤ και στο Σύστημα Άυλων Τίτλων για την κατάρτιση και το διακανονισμό, αντίστοιχα), με αποτέλεσμα η Τράπεζα της Ελλάδος να μην έχει γνώση αυτών.

Σύμφωνα με τον Κανονισμό του (ιδίως το άρθρο 1), το Σύστημα Άυλων Τίτλων έχει ως αποκλειστικό σκοπό να διακανονίζει τις εντολές των συμμετεχόντων φορέων στην ημερομηνία που αυτοί έχουν καθορίσει. **Δεν επιτρέπεται να παρεμβαίνει στις τιμές και τους λοιπούς όρους συναλλαγών, ούτε να τροποποιεί μονομερώς τους χρόνους διακανονισμού ή τους προς παράδοση τίτλους.** Το Σύστημα Άυλων Τίτλων δεν συμβάλλεται με τους συμμετέχοντες φορείς σε συναλλαγές τίτλων, δεν αναλαμβάνει κινδύνους έναντι αυτών, ούτε παρέχει διευκολύνσεις χρηματοδότησης σε αυτούς. Τέτοιας μορφής παρεμβάσεις ουδέποτε προβλέπονταν από τον Κανονισμό του Συστήματος Άυλων Τίτλων.

III. ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΔΙΑΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥ

Ο διακανονισμός των συναλλαγών επί τίτλων του Ελληνικού Δημοσίου στο Σύστημα Άυλων Τίτλων γίνεται:

- Για τις συναλλαγές που καταρτίζονται στην ΗΔΑΤ, την τρίτη εργάσιμη ημέρα μετά την ημέρα κατάρτισης της συναλλαγής (T+3), όπως σαφώς ορίζει ο Κανονισμός της ΗΔΑΤ (άρθρο 52, παράγραφος 2).⁷ **Ο κανόνας αυτός ίσχυε από τότε που εκδόθηκε για πρώτη φορά ο Κανονισμός της ΗΔΑΤ το 1998 και δεν τροποποιήθηκε ποτέ. Συνεπώς ποτέ δεν επήλθε η φερόμενη στα δημοσιεύματα τροποποίηση του T+3 σε T+10⁸.**
- Για τις συναλλαγές που καταρτίζονται σε άλλες πλατφόρμες διαπραγμάτευσης μεταξύ θεματοφυλάκων εγκατεστημένων στην Ελλάδα, κατά τα ισχύοντα για την ημερομηνία διακανονισμού στις πλατφόρμες αυτές, σύμφωνα με το καθεστώς που διέπει αντίστοιχα τη λειτουργία τους.
- Για τις συναλλαγές που καταρτίζονται εξωχρηματιστηριακά μεταξύ θεματοφυλάκων εγκατεστημένων στην Ελλάδα, κατά τη συμφωνημένη μεταξύ των δύο αντισυμβαλλομένων ημερομηνία.

Σε κάθε περίπτωση, ο διακανονισμός κατά την ημερομηνία που πραγματοποιείται είναι **οριστικός και ανέκκλητος**, όπως ορίζει ο Κανονισμός του Συστήματος Άυλων Τίτλων (Κεφ. 12, άρθρο 12.1.1), **ο οποίος ως προς αυτό δεν τροποποιήθηκε επίσης ποτέ.** Όταν μια πράξη δεν μπορεί να διακανονιστεί, τότε το Σύστημα Άυλων Τίτλων την χαρακτηρίζει ως «μη διακανονισθείσα» (“failed transaction”). Μετά το πέρας της υποχρεωτικής προθεσμίας διακανονισμού οι αντισυμβαλλόμενοι ενημερώνονται τόσο για τις διακανονισθείσες όσο και για τις μη διακανονισθείσες συναλλαγές (Κανονισμός του Συστήματος Άυλων Τίτλων, άρθρο 12.6).

⁷ Το άρθρο 44, παράγραφος 9, του Κανονισμού της ΗΔΑΤ δίνει τη δυνατότητα σε ειδικές συνθήκες να ορίζεται διαφορετική προθεσμία διακανονισμού σε συναλλαγές που καταρτίζονται στην ΗΔΑΤ. Η δυνατότητα αυτή ουδέποτε έχει χρησιμοποιηθεί.

⁸ Σημειώνεται ότι στον κανονισμό της ΗΔΑΤ δεν υπήρχε ποτέ το ‘T+1’.

IV. ΕΠΑΝΕΙΣΑΓΩΓΗ ΚΑΙ ΑΥΤΟΜΑΤΟΠΟΙΗΜΕΝΗ ΕΠΑΝΕΙΣΑΓΩΓΗ ΜΗ ΔΙΑΚΑΝΟΝΙΣΘΕΙΣΩΝ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ

Η έννοια του διακανονισμού είναι κάτι τελείως διαφορετικό από την έννοια της επανεισαγωγής, καθώς η τελευταία αφορά την εκ νέου εισαγωγή προς διακανονισμό συναλλαγών που **δεν διακανονίστηκαν**. Η επανεισαγωγή αποτελεί πάγια πρακτική που ακολουθείται διεθνώς από τα συστήματα διακανονισμού τίτλων (βλ. Πλαίσιο 1) και γίνεται:

- είτε χειροκίνητα με αποστολή μηνυμάτων από τους αντισυμβαλλόμενους,
- είτε αυτοματοποιημένα (‘αυτοματοποιημένη επανεισαγωγή, γνωστή επίσης και ως ‘ανακύκλωση’-‘recycling’).

Η αυτοματοποιημένη επανεισαγωγή, σε σύγκριση με τη χειροκίνητη, αποτελεί τεχνική αναβάθμιση που αποσυμφορεί το Σύστημα Άυλων Τίτλων, το οποίο απαλλάσσεται από την παραλαβή πολλαπλών μηνυμάτων για την ίδια συναλλαγή. Με τον τρόπο αυτό αυξάνεται η διαφάνεια και γίνεται πιο αποτελεσματική η διαδικασία διακανονισμού (καθώς οι αρχικές εντολές παραμένουν στο σύστημα έως ότου επέλθει ο οριστικός διακανονισμός). Ταυτόχρονα, η διαδικασία επιταχύνεται, καθώς ο διακανονισμός μιας μη διακανονισθείσας συναλλαγής είναι δυνατόν να επιτυγχάνεται από την αρχή του κύκλου διακανονισμού της επόμενης ημέρας, χωρίς να απαιτείται αναμονή για την αποστολή των σχετικών μηνυμάτων.

Στο Σύστημα Άυλων Τίτλων η αυτοματοποιημένη επανεισαγωγή ως τεχνική δυνατότητα κατέστη δυνατό να εφαρμοστεί τον Οκτώβριο του 2009, ύστερα από αίτημα των συμμετεχόντων φορέων και διαβούλευση με αυτούς, η οποία είχε ξεκινήσει τον Μάρτιο του 2009⁹. **Η δυνατότητα επανεισαγωγής μη διακανονισθείσων συναλλαγών χειροκίνητα υπήρχε, ούτως ή άλλως, χωρίς να αποτυπώνεται στον Κανονισμό του Συστήματος Άυλων Τίτλων, καθώς είναι αυτονόητο ότι οι δυο αντισυμβαλλόμενοι έχουν το δικαίωμα αυτό.**

Η αυτοματοποίηση, για διάστημα 10 ημερών, της δυνατότητας επανεισαγωγής στο Σύστημα Άυλων Τίτλων αποτελεί, σύμφωνα με όσα προαναφέρθηκαν, βελτίωση της ακολουθούμενης πρακτικής, η οποία δεν τροποποιεί (μη υπάρχουσα, άλλωστε) διάταξη του Κανονισμού του Συστήματος Άυλων Τίτλων. Συνεπώς, δεν ήταν δυνατόν να μεταβάλλει τα κατά τον Κανονισμό αυτό δικαιώματα και υποχρεώσεις των συμβαλλομένων. Ειδικότερα, η αυτοματοποίηση της επανεισαγωγής στηρίζεται στην τεκμαιρόμενη σχετική βούληση αμοτέρων των συμβαλλομένων, βάσει της αρχικής εκδήλωσης της βούλησής τους να καταρτίσουν και διακανονίσουν τη συναλλαγή τους. Εξυπακούεται ότι η ως άνω διαδικασία, της κοινή συναινέσει αυτόματης επανεισαγωγής, σταματά ανά πάσα στιγμή, εφόσον ένας από τους δύο αντισυμβαλλόμενους εναντιωθεί, στέλνοντας το αντίστοιχο μήνυμα στο Διαχειριστή.

Συμπέρασμα

Σε καμία περίπτωση δεν υπάρχει μονομερής δυνατότητα του πωλητή να εκμεταλλευτεί μια διαφαινόμενη ή πιθανολογούμενη πτωτική τάση των τιμών. Αξίζει, μάλιστα, να σημειωθεί εν προκειμένω ότι κατά την εξάμηνη ήδη εφαρμογή της αυτοματοποιημένης επανεισαγωγής, περιλαμβανομένης της πρόσφατης περιόδου εμφανούς κάμψης της αγοράς, ουδεμία εναντίωση συμβαλλομένου περιήλθε στο Σύστημα Άυλων Τίτλων.

Η απόφαση για την τεχνική αναβάθμιση με την εφαρμογή της αυτόματης επανεισαγωγής δεν συνιστά αλλαγή ούτε του Κανονισμού της ΗΛΑΤ (που προβλέπει διακανονισμό την T+3), ούτε

⁹ Επιστολή Έλληνικής Ενωσης Τραπεζών προς την Τράπεζα της Ελλάδος, 13 Μαΐου 2009.

του Κανονισμού του Συστήματος Άυλων Τίτλων (που δεν μπορεί να παρέμβει στην ημερομηνία διακανονισμού που συνομολογούν οι αντισυμβαλλόμενοι), όπως λανθασμένα εξελήφθη από μερίδα του τύπου.

Εν τέλει αναφέρεται ότι η υιοθέτηση της αυτοματοποιημένης επανεισαγωγής έγινε με ιδιαίτερα συντηρητικό τρόπο, όπως προκύπτει από τη σύγκριση της επιλογής του δεκαήμερου με τα διεθνώς ισχύοντα, όπως παρατίθενται κατωτέρω (Πλαίσιο 1). Όπως προκύπτει μάλιστα από τη μέχρι σήμερα εφαρμογή, δεν έχει γίνει προσφυγή στην αυτοματοποιημένη διαδικασία πέραν της πέμπτης ημέρας.

Πλαίσιο 1: Διεθνής εφαρμογή της αυτοματοποιημένης επανεισαγωγής

Η πρακτική του ‘recycling’ έχει υιοθετηθεί από όλα σχεδόν τα συστήματα διακανονισμού και αποθετήρια στην Ευρώπη. Στη νέα ευρωπαϊκή πλατφόρμα διακανονισμού κινητών αξιών (**TARGET2-Securities ή T2S**), η οποία δημιουργείται με πρωτοβουλία της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας, και στην οποία θα συμμετέχουν όλα τα αποθετήρια της Ευρωζώνης, καθώς και κάποια εκτός Ευρωζώνης ευρωπαϊκά αποθετήρια, ο χρόνος του ‘recycling’ θα είναι απεριόριστος (βλ. Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα, Target2-Securities, The Blueprint, 2007, σελ. 17). Η περίοδος του ‘recycling’ σε επί μέρους συστήματα διακανονισμού, έχει ως εξής:

- Στο Φιλανδικό APK για 50 εργάσιμες ημέρες.
- Στο Γερμανικό CBF για 40 εργάσιμες ημέρες.
- Στο Clearstream International CBL (ένα από τα μεγαλύτερα αποθετήρια του κόσμου) για 90 εργάσιμες ημέρες.
- Στο Βελγικό EBE για 30 εργάσιμες ημέρες.
- Στο Ολλανδικό ENL για 10 εργάσιμες ημέρες.
- Στο Πορτογαλικό INTER για 7 ως 10 εργάσιμες ημέρες.
- Στο Ιταλικό MT για 5 ως 30 εργάσιμες ημέρες ανάλογα με το τύπο της συναλλαγής.
- Στο Αυστριακό OeKB για 20 εργάσιμες ημέρες.
- Στο Ελβετικό SIS για 20 εργάσιμες ημέρες.
- Στο VP του Λουξεμβούργου για 5 εργάσιμες ημέρες.
- Στο Σουηδικό VPC έως 20 εργάσιμες ημέρες.
- Στο Νορβηγικό VPS για 5 εργάσιμες ημέρες.
- Στο Euroclear Γαλλίας EF (επίσης ένα από τα μεγαλύτερα αποθετήρια της Ευρώπης) έως 30 εργάσιμες ημέρες.
- Στο Βρετανικό Crest CT επ’ αόριστον.

Πηγή: *European Central Securities Depository Association’s First Annual Status Report relating to its Standards for the Removal of the Giovannini Barriers, 29 April 2005.*

V. ΑΥΤΟΜΑΤΟΠΟΙΗΜΕΝΗ ΕΠΑΝΕΙΣΑΓΩΓΗ ΚΑΙ ΜΗ ΔΙΑΚΑΝΟΝΙΣΘΕΙΣΕΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΕΣ: ΠΟΣΟΤΙΚΑ ΔΕΔΟΜΕΝΑ

Το σύνολο των μη διακανονισθεισών συναλλαγών στο Σύστημα Άυλων Τίτλων ανέρχεται, κατά μέσο όρο σε καθημερινή βάση, σε ποσοστό της τάξης του 2,4%, επί των συνολικών συναλλαγών. Ειδικότερα, το ποσοστό αυτό για τις συναλλαγές που έχουν καταρτιστεί στην ΗΔΑΤ ανέρχεται, κατά μέσο όρο σε καθημερινή βάση, σε ποσοστό της τάξης του 1,2% επί των συνολικών συναλλαγών της ΗΔΑΤ. Δεδομένου ότι στην ΗΔΑΤ διενεργούνται μόνο 5-10% των ημερήσιων συναλλαγών επί τίτλων Ελληνικού Δημοσίου που διακανονίζονται στο Σύστημα Άυλων Τίτλων, η ΗΔΑΤ συμβάλλει μόνο το 0,12% των μη διακανονισθεισών συναλλαγών στο Σύστημα Άυλων Τίτλων, δηλ. ένα πολύ μικρό ποσοστό.

Τα ποσοστά αυτά δεν αυξήθηκαν ούτε μειώθηκαν μετά την εφαρμογή της αυτοματοποιημένης επανεισαγωγής στο Σύστημα Άυλων Τίτλων τον Οκτώβριο του 2009 και είναι πολύ μικρά σε σχέση με ποσοστά της τάξης του 3%-14%, που καταγράφονται σε άλλα συστήματα διακανονισμού τίτλων, όπως για παράδειγμα στο CRESTCo Limited, που είναι το μεγαλύτερο σύστημα διακανονισμού τίτλων στη Μεγάλη Βρετανία και την Ιρλανδία.

VI. ΑΠΟΦΑΣΗ ΓΙΑ ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΗ ΔΗΜΟΠΡΑΣΙΑ ΣΤΗΝ ΗΔΑΤ

Την Τετάρτη 7 Απριλίου 2010, για **πρώτη φορά** στην αγορά ομολόγων του Ελληνικού Δημοσίου παρουσιάστηκε μεγάλος όγκος συναλλαγών, οι οποίες είχαν καταρτιστεί στην ΗΔΑΤ και δεν διακανονίστηκαν όπως έπρεπε, δηλαδή οριστικά και ανέκκλητα κατά την T+3. Κατόπιν αυτού, η Επιτροπή Εποπτείας και Ελέγχου των Βασικών Διαπραγματευτών αποφάσισε να ενεργοποιήσει, κατά τα προβλεπόμενα στο άρθρο 47 του Κανονισμού της ΗΔΑΤ, την υποχρεωτική μέχρι νεωτέρας δημοπρασία στο τέλος της ημέρας για τις συναλλαγές που καταρτίζονται στην ΗΔΑΤ και δημιουργούν χρεωστικό υπόλοιπο τίτλων στο τέλος της ημέρας διακανονισμού (T+3).¹⁰ Σημειώνεται ότι η ενεργοποίηση της υποχρεωτικής δημοπρασίας δεν είχε καταστεί αναγκαία στο παρελθόν, λόγω της απουσίας μεγάλων χρεωστικών θέσεων επί τίτλων και έγινε με γνώμονα την εύρυθμη λειτουργία της αγοράς.

Η απόφαση της Επιτροπής Εποπτείας και Ελέγχου των Βασικών Διαπραγματευτών δεν θα μπορούσε να είχε ληφθεί εάν είχε πράγματι μεσολαβήσει η απολύτως εσφαλμένα αναφερόμενη επιμήκυνση της προθεσμίας διακανονισμού σε 10 ημέρες, διότι τότε οι έχοντες ανοικτές θέσεις σε ομόλογα θα ζητούσαν την εφαρμογή του μέτρου της δημοπρασίας στο τέλος του υποτιθέμενου δεκαήμερου.

VII. Η ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΠΟΥ ΥΙΟΘΕΤΗΘΗΚΕ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΑΘΙΕΡΩΣΗ ΤΗΣ ΑΥΤΟΜΑΤΟΠΟΙΗΜΕΝΗΣ ΕΠΑΝΕΙΣΑΓΩΓΗΣ ΣΤΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΑΥΛΩΝ ΤΙΤΛΩΝ ΩΣ ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΗΣ ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΑΣ ΤΗΣ ΧΕΙΡΟΚΙΝΗΤΗΣ ΕΠΑΝΕΙΣΑΓΩΓΗΣ

Η Τράπεζα της Ελλάδος, ανταποκρινόμενη και σε πέντε (5) σχετικά αιτήματα της Ελληνικής Ένωσης Τραπεζών (13 Μαΐου 2009), προέβη, κατόπιν διαβούλευσης, σε ορισμένες τεχνικές αναβαθμίσεις, οι οποίες αποτελούν κοινό τόπο σε όλες, σχεδόν, τις αγορές. Στο πλαίσιο αυτό, με τα έγγραφα 690/5.10.2009 και 691/22.10.2009 παρέσχε, μεταξύ άλλων, τη δυνατότητα

¹⁰ Η απόφαση αυτή ουδεμία σχέση έχει με τα προβλεπόμενα στην παράγραφο 44.9 του Κανονισμού της ΗΔΑΤ.

αυτοματοποιημένης επανεισαγωγής στο Σύστημα Αϋλων Τίτλων, ενώ η δυνατότητα χειροκίνητης επανεισαγωγής υπήρχε και συνεχίζει να υπάρχει, σύμφωνα με τα προαναφερθέντα και μάλιστα χωρίς χρονικό περιορισμό.

Η Τράπεζα της Ελλάδος, παρόλο που η αυτοματοποιημένη επανεισαγωγή δεν τροποποιεί καταγραφόμενες διαδικασίες στον Κανονισμό, είχε αρχικά εξετάσει το ενδεχόμενο αποτύπωσής της στο σώμα του τελευταίου. Τελικά όμως, πρυτάνευσε η σκέψη της σε εύθετο χρόνο συνολικής κωδικοποίησης του Κανονισμού με τις κατά καιρούς τροποποιήσεις του, περιλαμβανομένης της αποτύπωσης και διαφόρων πρακτικών όπως οι ανωτέρω, για το λόγο δε αυτό δεν ολοκληρώθηκε η υπογραφή της σχετικής Πράξης Διοικητή, η οποία ουδέποτε εξεδόθη.

Τη στάση της αυτή η Τράπεζα της Ελλάδος διαμόρφωσε στην προσπάθειά της να αποφύγει συχνές παρεμβάσεις στο κείμενο του Κανονισμού, τον οποίο έκρινε σκόπιμο να αναμορφώσει συνολικά, λαμβάνοντας υπόψη και την εξέλιξη των διεθνών πρακτικών επί των θεμάτων (π.χ. τη διαφαινόμενη τάση υπέρ του απεριόριστου χρόνου της αυτοματοποιημένης επανεισαγωγής στη νέα Ευρωπαϊκή πλατφόρμα διακανονισμού TARGET2-Securities, που δημιουργείται με πρωτοβουλία της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας και με τη συμμετοχή όλων των αποθετηρίων της Ευρωζώνης).
